

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES ET REGLEMENTS WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES EN VERORDENINGEN

MINISTERE DE LA JUSTICE

F. 97 — 1837

[C — 97/9693]

23 MAI 1997. — Arrêté royal fixant les conditions d'octroi, le tarif et les modalités de paiement de l'indemnité allouée aux avocats en exécution des articles 455 et 455bis du Code judiciaire

ALBERT II, Roi des Belges,
A tous, présents et à venir, Salut.

Vu l'article 455 du Code judiciaire, modifié par les lois du 9 avril 1980 et du 13 avril 1995;

Vu l'article 455bis du Code judiciaire, y inséré par la loi du 9 avril 1980, modifié par la loi du 13 avril 1995;

Vu l'avis du Conseil général de l'Ordre national des avocats, donné le 11 juillet 1995;

Vu l'avis de notre Inspecteur des Finances, donné le 5 décembre 1996;

Vu l'accord de Notre Ministre du Budget, donné le 9 décembre 1996;

Vu l'urgence motivée par les considérants suivants :

Considérant que, tel que cela ressort des rapports justificatifs des années 1993 à 1995, le recours au bureau de consultation et de défense s'est accru considérablement;

Considérant que les conditions économiques et sociales difficiles auxquelles est confrontée une partie de la population ne permettent pas de prévoir une diminution prochaine du nombre de ces recours;

Considérant que, outre l'augmentation du nombre d'avocats susceptibles d'assurer gratuitement la défense des personnes économiquement faibles, l'objectif premier de la loi du 13 avril 1995 modifiant les articles 455 et 455bis du Code judiciaire est d'améliorer la qualité de l'assistance offerte aux plus démunis;

Considérant que l'accès au droit et à la justice est un droit fondamental, inconditionnel et constitutionnel, impératif de toutes sociétés démocratiques;

Considérant que l'égalité des chances devant la loi des citoyens en état d'indigence est assurée difficilement aussi longtemps que l'article 2 de la loi du 13 avril 1995 n'est pas exécuté;

Considérant qu'il est, dès lors, indispensable et urgent, de mettre en vigueur la loi du 13 avril 1995 afin de pouvoir également répartir les affaires entre les avocats inscrits au tableau de l'Ordre;

Vu l'avis du Conseil d'Etat, donné le 10 janvier 1997, en application de l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat;

Sur la proposition de Notre Ministre de la Justice et de l'avis de Nos Ministres qui en ont délibéré en Conseil,

Nous avons arrêté et arrêtons :

Article 1er. Les conditions d'octroi, le tarif et les modalités de paiement de l'indemnité prévue aux articles 455, § 2, alinéa 2, et 455bis, § 2, 1°, alinéa 1er et 2°, alinéa 2, du Code judiciaire, sont fixées comme suit :

1° Le président du bureau de consultation et de défense attribue aux avocats des points pour chaque désignation ou commission d'office à laquelle il a été procédé par application des articles 455 et 455bis du Code judiciaire et pour laquelle les avocats justifient avoir accompli au cours de l'année judiciaire écoulée ou des années antérieures, des prestations effectives. A cette fin, le président se fonde sur les rapports visés aux articles 455, § 2, alinéa 1er, et 455bis, § 2, alinéa 1er, du même Code.

Lesdits rapports seront établis sur les formulaires fournis par l'Ordre national des avocats.

MINISTERIE VAN JUSTITIE

N. 97 — 1837

[C — 97/9693]

23 MEI 1997. — Koninklijk besluit tot vaststelling van de voorwaarden voor de toekenning, het tarief en de wijze van uitbetaling van de vergoeding verleend aan de advocaten ter uitvoering van de artikelen 455 en 455bis van het Gerechtelijk Wetboek

ALBERT II, Koning der Belgen,
Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op het artikel 455 van het Gerechtelijk Wetboek, gewijzigd bij de wetten van 9 april 1980 en 13 april 1995;

Gelet op het artikel 455bis van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij wet van 9 april 1980, gewijzigd bij de wet van 13 april 1995;

Gelet op het advies van de Algemene Raad van de Nationale Orde van Advocaten, gegeven op 11 juli 1995;

Gelet op het advies van de Inspecteur van Financiën, gegeven op 5 december 1996;

Gelet op het akkoord van Onze Minister van Begroting, gegeven op 9 december 1996;

Gelet op de dringende noodzakelijkheid, gemotiveerd door de volgende overwegingen :

Overwegende dat het aantal personen dat een beroep op het bureau van consultatie en verdediging heeft gedaan duidelijk is toegenomen, zoals blijkt uit de verantwoordings-verslagen van de jaren 1993 tot 1995;

Overwegende dat, gelet op de moeilijke sociale en economische omstandigheden waarmee een deel van de bevolking wordt geconfronteerd, het aantal personen dat een beroep doet op het bureau van consultatie en verdediging in de nabije toekomst waarschijnlijk niet zal afnemen;

Overwegende dat de wet van 13 april 1995 tot wijziging van de artikelen 455 en 455bis van het Gerechtelijk Wetboek tot doel heeft het aantal advocaten dat in aanmerking komt om economisch zwakke personen te verdedigen uit te breiden en vooral de kwaliteit van de bijstand aan de minstvermogenden te verbeteren;

Overwegende dat de toegang tot het recht en het gerecht een onvoorwaardelijk, fundamenteel en grondwettelijk recht is dat in elke democratische samenleving moet worden gewaarborgd;

Overwegende dat het moeilijk is voor behoeftigen ten aanzien van de wet gelijke kansen te waarborgen zolang artikel 2 van de wet van 13 april 1995 niet wordt uitgevoerd;

Overwegende dat het om die reden onontbeerlijk en dringend noodzakelijk is de wet van 13 april 1995 in werking te laten treden om de zaken eveneens onder de advocaten die op het tableau van de Orde zijn ingeschreven te kunnen verdelen;

Gelet op het advies van de Raad van State, gegeven op 10 januari 1997, met toepassing van artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Op de voordracht van Onze Minister van Justitie en op het advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

Artikel 1. De voorwaarden voor de toekenning, het tarief en de wijze van uitbetaling van de vergoeding bedoeld in de artikelen 455, § 2, tweede lid, en 455bis, § 2, 1°, eerste lid en 2°, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, worden als volgt bepaald :

1° Aan de advocaten worden door de voorzitter van het bureau van consultatie en verdediging punten verleend voor iedere aanwijzing of ambtshalve toevoeging ingevolge de artikelen 455 en 455bis van het Gerechtelijk Wetboek en waarvoor de advocaten bewijzen tijdens het afgelopen gerechtelijk jaar en of tijdens de voorgaande jaren daadwerkelijk prestaties te hebben volbracht. De voorzitter neemt daartoe als grondslag het verslag dat bij de artikelen 455, § 2, eerste lid, en 455bis, § 2, eerste lid, van hetzelfde Wetboek is voorgeschreven.

De formulieren voor het opstellen van voornoemd verslag worden ter beschikking gesteld door de Nationale Orde van Advocaten.

Les points sont attribués par prestation, sur la base d'une liste mentionnant les points correspondant à des prestations déterminées. Cette liste est fixée par le Ministre de la Justice.

Lorsqu'un avocat est déchargé d'une affaire, ou en cas de succession, ainsi qu'en cas de commissions d'office groupées, le président du bureau de consultation et de défense peut par décision dûment motivée diminuer le nombre de points.

Il ne peut y avoir attribution de points lorsque le bâtonnier ou le bureau de consultation, à un paiement partiel d'honoraires, ainsi que le cas d'application des articles 455 et 455bis du même Code.

2° Les bâtonniers adressent au doyen de l'Ordre national des avocats, avant le 31 octobre de chaque année, sur les formulaires mis à leur disposition par l'Ordre national, une liste des avocats qui ont accompli des prestations visées au 1°, alinéa 1er, en mentionnant pour chacun d'eux :

a) par désignation et commission d'office :

— l'identité et le domicile de la personne assistée;

— les points attribués en raison de prestations accomplies conformément aux articles 455 et 455bis, § 2, 1°, c'est-à-dire en raison de l'assistance dont ont bénéficié des personnes dont les revenus sont insuffisants;

— les points attribués en raison de prestations ayant donné lieu, au bénéfice de l'avocat, à un paiement partiel d'honoraires, ainsi que le montant des honoraires visé à l'article 455bis, § 2, 2°, alinéa 3, du même Code;

b) les totaux des points et des montants visés sous a);

Les bâtonniers mentionnent également pour l'ensemble du barreau les totaux des points et des montants visés sous b).

3° Sur la base du total des points obtenus par l'ensemble des avocats du Royaume, l'Ordre national des avocats fait une proposition au Ministre de la Justice concernant le montant total des indemnités revenant aux avocats précités et concernant la valeur d'un point.

Le Ministre de la Justice établit la valeur d'un point et le montant total des indemnités et en informe l'Ordre national des avocats, auquel il règle également le montant des indemnités.

Il établit ensuite pour le Royaume, en se fondant sur les points obtenus par les avocats :

a) la valeur de A, c'est-à-dire le montant de l'indemnité qui reviendrait aux avocats en raison de l'assistance aux personnes dont les revenus sont insuffisants;

b) la valeur de B, c'est-à-dire le montant de l'indemnité qui reviendrait aux avocats en raison de l'assistance dont ont bénéficié les personnes ayant été en mesure de payer partiellement les honoraires visés à l'article 455bis, § 2, 2°, alinéa 3, du même Code, ce dans l'hypothèse où le montant de cette indemnité ne devrait pas être diminué du montant du paiement partiel des honoraires.

Le montant B est diminué du montant du paiement partiel des honoraires visé à l'article 455bis, § 2, 2°, alinéa 3, du même Code. Le résultat, représenté par le symbole B', correspond au montant de l'indemnité allouée en raison de l'assistance dont ont bénéficié les personnes ayant été en mesure d'effectuer le paiement partiel des honoraires visés ci-avant.

Le montant du paiement partiel des honoraires visé à l'article 455bis, § 2, 2°, alinéa 3, du même Code, est ajouté au montant A. Le résultat, représenté par le symbole A', correspond au montant augmenté de l'indemnité pour l'assistance aux personnes dont les revenus sont insuffisants.

La valeur de A' est divisée par le nombre de points obtenus pour l'assistance aux personnes dont les revenus sont insuffisants. Le résultat correspond à la valeur d'un point pour l'assistance dans ce type d'affaires; il est représenté par le symbole a'.

La valeur de B' est divisée par le nombre de points obtenus pour des affaires qui, conformément à l'article 455bis, § 2, alinéa 3, du même Code, ont donné lieu à un paiement partiel des honoraires. Le résultat correspond à la valeur d'un point pour l'assistance dans ce type d'affaires; il est représenté par le symbole b'.

4° Le doyen de l'Ordre national des avocats communique à chaque bâtonnier :

a) pour l'ensemble du barreau, le montant auquel les avocats ont droit pour l'assistance aux personnes dont les revenus sont insuffisants;

b) par avocat, l'indemnité visée sous a), soit le nombre de points que l'intéressé a obtenu pour l'assistance dans ce type d'affaires multiplié par la valeur de a';

De punten worden verleend per prestatie volgens een lijst die de aan te rekenen punten voor welbepaalde prestaties vermeldt. Deze lijst wordt door de Minister van Justitie vastgesteld.

De voorzitter van het bureau van consultatie en verdediging mag bij behoorlijk gemotiveerde beslissing het aantal punten verminderen in geval van ontheffing of opvolging, of in geval van gegroepde ambtshalve toevoegingen.

Er worden geen punten toegekend ingeval de stafhouder of het bureau van consultatie en verdediging een advocaat aanwijst buiten de toepassing van de artikelen 455 en 455bis van hetzelfde Wetboek.

2° De stafhouders bezorgen aan de deken van de Nationale Orde van Advocaten voor 31 oktober van ieder jaar, op de daartoe door de Nationale Orde ter beschikking gestelde formulieren, een lijst van de advocaten die de prestaties hebben volbracht, bedoeld in 1°, eerste lid, met voor elk van hen de opgave van :

a) per aanwijzing en ambtshalve toevoeging :

— de identiteit en de woonplaats van de bijgestane persoon;

— de punten toegekend wegens prestaties verricht overeenkomstig de artikelen 455 en 455bis, § 2, 1°, zijnde de bijstand aan minvermogenden;

— de punten toegekend wegens prestaties waarvoor de advocaat gedeeltelijk betaling van ereloon heeft ontvangen, alsmede het bedrag van het ereloon zoals bedoeld in artikel 455bis, § 2, 2°, derde lid, van hetzelfde Wetboek;

b) de totalen van de punten en de bedragen bedoeld onder a);

De stafhouders vermelden eveneens voor de gehele balie de totalen van de punten en de bedragen bedoeld onder b).

3° Aan de hand van het totale aantal punten dat door alle advocaten van het Rijk is behaald doet de Nationale Orde van Advocaten een voorstel aan de Minister van Justitie betreffende het totaal van de vergoeding dat aan genoemde advocaten zou toekomen en betreffende de waarde van 1 punt.

De Minister van Justitie bepaalt de waarde van 1 punt en het totaal van de vergoeding en geeft daarvan kennis aan de Nationale Orde van Advocaten waaraan hij eveneens het bedrag van de vergoeding overmaakt.

Vervolgens berekent de Nationale Orde van Advocaten voor het ganse Rijk aan de hand van de door de advocaten behaalde punten :

a) het bedrag A, dit is het bedrag van de vergoeding dat aan de advocaten zou toekomen wegens de bijstand aan minvermogenden;

b) het bedrag B, dit is het bedrag van de vergoeding dat aan de advocaten zou toekomen wegens de bijstand aan de vermogenden die gedeeltelijk een ereloon hebben betaald zoals bedoeld in artikel 455bis, § 2, 2°, derde lid van hetzelfde Wetboek, dit in de veronderstelling dat deze vergoeding niet zou moeten worden verminderd met het bedrag van de gedeeltelijke betaling van het ereloon.

Het bedrag B wordt verminderd met het bedrag van de gedeeltelijke betaling van het ereloon zoals bedoeld in artikel 455bis, § 2, 2°, derde lid, van hetzelfde Wetboek. Het resultaat wordt uitgedrukt met vermelding van het symbool B', dit is het bedrag van de vergoeding die wordt uitgekeerd voor de bijstand aan vermogenden die een gedeeltelijke betaling van het ereloon hebben verricht zoals hiervoren bedoeld.

Het bedrag van de gedeeltelijke betaling van het ereloon zoals bedoeld in artikel 455bis, § 2, 2°, derde lid, van hetzelfde Wetboek, wordt toegevoegd aan het bedrag A. Het resultaat wordt uitgedrukt met vermelding van het symbool A', dit is het verhoogd bedrag van de vergoeding voor de bijstand aan minvermogenden.

Het bedrag A' wordt gedeeld door het aantal punten behaald voor de bijstand aan minvermogenden. Het resultaat is de waarde van 1 punt voor de bijstand in dit soort zaken; het wordt uitgedrukt met vermelding van het symbool a'.

Het bedrag B' wordt gedeeld door het aantal punten behaald in de zaken waarin een gedeeltelijk ereloon is betaald zoals bedoeld in artikel 455bis, § 2, derde lid, van hetzelfde Wetboek. Het resultaat is de waarde van 1 punt voor de bijstand in dit soort zaken; het wordt uitgedrukt met vermelding van het symbool b'.

4° De deken van de Nationale Orde van Advocaten doet aan elke stafhouder mededeling van :

a) voor de gehele balie het bedrag waarop de advocaten recht hebben voor de bijstand aan minvermogenden;

b) per advocaat, de vergoeding bedoeld onder a), zijnde het door hem in dit soort zaken behaalde aantal punten vermenigvuldigd met de waarde a';

c) pour l'ensemble du barreau, le montant auquel les avocats ont droit pour l'assistance aux personnes ayant été en mesure d'effectuer un paiement partiel conformément à l'article 455bis, § 2, 2°, alinéa 3, du même Code;

d) par avocat, l'indemnité visée sous c), soit le nombre de points que l'intéressé a obtenu multiplié par la valeur de b'.

En même temps, le doyen verse les montants visés sous a) et c) sur un compte spécial, ouvert à cet effet par chaque barreau sous la rubrique "indemnités avocats".

5° Les montants visés au 4° communiqués par le doyen de l'Ordre national des avocats sont répartis par chaque barreau entre les avocats.

6° Chaque désignation ou commission d'office ne donne lieu au paiement que d'une seule indemnité, soit à la fin de la prestation, soit lorsque le bureau de consultation et de défense décharge l'avocat de la désignation ou de la commission d'office.

Art. 2. Dans les 6 mois à compter du jour où il a reçu du Ministre de la Justice l'indemnité visée à l'article 1er, l'Ordre national adresse à celui-ci un rapport justificatif.

Ce rapport contient :

1° l'indication du montant total des indemnités payées, ainsi qu'une ventilation de ce montant en fonction, d'une part, de l'assistance aux personnes dont les revenus sont insuffisants, et, d'autre part, de l'assistance aux personnes qui, en cas de commission d'office, ont été en mesure d'effectuer un paiement partiel des honoraires conformément à l'article 455bis, § 2, 2°, alinéa 3, du même Code;

2° l'indication des montants versés à chaque barreau, en procédant de la manière décrite au 1°;

3° par barreau et en procédant de la manière décrite au 1°, l'indication des montants versés à chaque avocat désigné par son nom;

4° par barreau, le total des montants payés en tant que paiement partiel des honoraires conformément à l'article 455bis, § 2, 2°, alinéa 3, du même Code;

5° par personne assistée, le montant alloué et, le cas échéant, le montant qu'elle a payé en tant que paiement partiel des honoraires conformément à l'article 455bis, § 2, 2°, alinéa 3, du même Code.

Art. 3. L'Administration de la T.V.A., de l'enregistrement et des domaines est chargée du recouvrement de l'indemnité à charge de la personne assistée par l'avocat, dans les cas prévus aux articles 455 et 455bis du même Code. Le recouvrement est effectué conformément à l'article 695, alinéa 1er, du même Code.

Art. 4. L'indemnisation des avocats stagiaires, en ce qui concerne les prestations figurant dans les rapports de l'année judiciaire 1991-1992, établis en vertu des articles 455, § 2, alinéa 1er, et 455bis, § 2, alinéa 1er, du même Code, est régie selon la procédure instaurée par l'arrêté royal du 10 mars 1988 fixant les conditions d'octroi, le tarif et les modalités de paiement de l'indemnité allouée aux avocats stagiaires en exécution des articles 455 et 455bis du même Code.

Art. 5. L'arrêté royal du 10 mars 1988 fixant les conditions d'octroi, le tarif et les modalités de paiement de l'indemnité allouée aux avocats stagiaires en exécution des articles 455 et 455bis du Code judiciaire, est abrogé.

Art. 6. Le présent arrêté produit ses effets le 1er septembre 1992 en ce qui concerne les prestations accomplies par les avocats stagiaires.

Art. 7. Le présent arrêté entre en vigueur le 1er septembre 1997.

Art. 8. Notre Ministre de la Justice est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Donné à Bruxelles, le 23 mai 1997.

ALBERT

Par le Roi :
Le Ministre de la Justice,
S. DE CLERCK

c) voor de gehele balie het bedrag waarop de advocaten recht hebben voor de bijstand aan vermogenden die een gedeeltelijke betaling hebben verricht zoals bedoeld in artikel 455bis, § 2, 2°, derde lid, van hetzelfde Wetboek;

d) per advocaat, de vergoeding bedoeld onder c), zijnde het door hem in dit soort zaken behaalde aantal punten vermenigvuldigd met de waarde b'.

Tegelijk maakt de deken de bedragen bedoeld onder a) en c) over op een bijzondere rekening die daartoe door elke balie onder de rubriek "vergoeding advocaten" is geopend.

5° Deze bedragen worden door elke balie onder de advocaten verdeeld zoals ze door deken van de Nationale Orde van Advocaten overeenkomstig het 4° zijn medegedeeld.

6° Iedere aanwijzing of ambtshalve toevoeging wordt slechts eenmaal vergoed, hetzij bij het einde van de prestatie, hetzij wanneer het bureau van consultatie en verdediging de advocaat van de aanwijzing of ambtshalve toevoeging ontheft.

Art. 2. Binnen 6 maanden nadat de Nationale Orde van Advocaten de vergoeding van de Minister van Justitie heeft ontvangen, zoals voorgeschreven bij artikel 1, stuurt zij hem een verantwoordingsverslag toe.

Dit verslag omvat :

1° de vermelding van het totaal van de uitgekeerde vergoeding en het bedrag daarvan uitgesplitst naar de bedragen die zijn uitgekeerd enerzijds voor de bijstand aan minvermogenden en anderzijds voor de bijstand aan de personen die in geval van ambtshalve toevoeging een gedeeltelijke betaling van ereloon hebben verricht zoals bedoeld in artikel 455bis, § 2, 2°, derde lid, van hetzelfde Wetboek;

2° op dezelfde wijze als in het 1°, de vermelding van de bedragen die aan elke balie zijn gestort;

3° per balie en op dezelfde wijze als in het 1°, de vermelding van de bedragen die aan elke bij naam genoemde advocaat zijn gestort;

4° per balie het totaal van de bedragen die als gedeeltelijke betaling van ereloon zijn betaald zoals bedoeld in artikel 455bis, § 2, 2°, derde lid, van hetzelfde Wetboek;

5° per bijgestane persoon, het bedrag dat ten behoeve van hem is uitgekeerd en, in voorkomend geval, het bedrag dat hij als gedeeltelijke betaling van ereloon heeft betaald zoals bedoeld in artikel 455bis, § 2, 2°, derde lid, van hetzelfde Wetboek.

Art. 3. De administratie van de BTW, registratie en domeinen is belast met de invordering van de vergoeding lastens de door de advocaat bijgestane persoon, in de bij de artikelen 455 en 455bis van hetzelfde Wetboek omschreven gevallen. De invordering geschiedt overeenkomstig artikel 695, eerste lid, van hetzelfde Wetboek.

Art. 4. De prestaties van de advocaten-stagiairs waarover overeenkomstig de artikelen 455, § 2, eerste lid en 455bis, § 2, eerste lid, van hetzelfde Wetboek tijdens het gerechtelijk jaar 1991-1992 verslag is gedaan, worden vergoed volgens de procedure die is ingesteld bij het koninklijk besluit van 10 maart 1988 tot vaststelling van de voorwaarden voor de toekenning, het tarief en de wijze van uitbetaling van de vergoeding verleend aan de advocaten-stagiairs ter uitvoering van de artikelen 455 en 455bis van hetzelfde Wetboek.

Art. 5. Het koninklijk besluit van 10 maart 1988 tot vaststelling van de voorwaarden voor de toekenning, het tarief en de wijze van uitbetaling van de vergoeding verleend aan de advocaten-stagiairs ter uitvoering van de artikelen 455 en 455bis van het Gerechtelijk Wetboek, wordt opgeheven.

Art. 6. Met betrekking tot de prestaties verricht door de advocaten-stagiairs heeft dit besluit uitwerking met ingang van 1 september 1992.

Art. 7. Dit besluit treedt in werking op 1 september 1997.

Art. 8. Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 23 mei 1997.

ALBERT

Van Koningswege :
De Minister van Justitie,
S. DE CLERCK